

Gergely Judith–Stenszky Ernő

A Debreceni Gyógyszerkutató Konferenciák történetéről

Debrecenben régi hagyománya van a természettudományok művelésének. Az 1538-ban alapított kollégium olyan jeles személyiségei teremtették meg, mint Hatvani István, a „magyar Faust”, Maróthi György, a fizika és a zene kiváló értője, Wessprémy István, a tudós orvos. Itt jelent meg 1578-ban Méliusz Juhász Péter „Herbárium”. Folytathatjuk a sort Fazekas Mihály és Diószegi Sámuel botanikai munkásságával. Itt adta ki Grósz Nagy Ferenc debreceni gyógyszerész 1895-ben a „Gyógyszerismei jegyzetek” című könyvét. Az 1924-ben alakult *Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság* (MGYT) 1926-ban Debrecenben rendezte továbbképző tudományos ülését. A gyógyszerkutatás művelői ezt a szellemiséget óhajtották követni.

1961-ben az első *Gyógyszerkutató Konferencia* megrendezését az tette lehetővé, hogy egyetemünk professzorai, a régió gyógyszergyárai, a debreceni gyógyszertárak és laboratóriumok kiváló felkészültségű gyógyszerészei mind támogatták a Gyógyszerészeti Társaság törekvéseit. Elkötelezettek voltak a kutatás, fejlesztés, a gyógyítás haladása iránt.

Tisztelettel és szeretettel említjük Végh Antal, Vályi Nagy Tibor, Clauder Ottó, Issekutz Livia, Bognár Rezső, Nikolics Károly professzorok nevét, és a kutatást mindig támogató Bayer István, Minker Emil professzorokat és Csejtei István gyógyszerészt. Ők nem csak ismertették elért eredményeiket, de pártolták az akkori fiatal kutató generációt, biztatták őket előadások tartására. Fontosnak tartották, hogy a kutatás és az oktatás haladjon a kor követelményeivel. Az addigi elsősorban kémiai, analitikai szemlélet után akkor a biológiai, farmakológiai irányzatok és a minőségbiztosítás is előtérbe került. Végh Antal professzor bevezető előadásában felhívta a figyelmet, hogy az itt elhangzott kutatási eredményeket a Gyógyszerkönyv szerkesztőbizottságának figyelembe kell vennie. Az első előadást Vályi Nagy Tibor, a DOTE Gyógyszertani Intézetének professzora tartotta. Jellemző volt már az első konferenciára, és az ezt követőkre is, hogy alap- és alkalmazott, fejlesztő kutatás, klinikai kollaboráció, gyógyszergyári együttműködés mindig helyet kapott.

1964-ben határozott az MGYT közgyűlése szakosztályok alakításáról. Az első öt között volt a Kutatási Szakosztály, elnökéül Clauder Ottó professzort választották. 1967 augusztusában már ez a szakosztály rendezte a megyei szervezettel együtt a *II. Kutatási Konferenciát*. A háromnapos rendezvény a hazai kutatás teljes arzenálját prezentálta. Jellemzőként megemlítem, hogy az első két előadást Vályi Nagy Tibor professzor a farmakológia, Bognár Rezső akadémikus a szerves kémia gyógyszerkutatói eredményeiről tartotta. Az előadók képzettség szerinti megoszlása a következő volt: 44 vegyész, 42 gyógyszerész, 38 orvos, 7 biológus, 1 fizikus. Ez is mutatja a közös munka előremutató eredményeit.

1972-ben került sor a *III. Gyógyszerkutató Konferenciára*. Clauder Ottó professzor személyesen irányította az előkészületeket. A 350 fő résztvevő 91 előadást és mintegy 40 posztert hallgatott, illetve vitatott meg. Az előadók képzettség szerinti összetétele megegyezett a II. Konferencia résztvevőivel. Az Orvostudományi Egyetemek, Gyógyszerészeti Intézetek, a Magyar Tudományos Akadémia Kutatóintézetei, az OKI, a gyógyszergyárak, a Vérellátó Szolgálat oktatói és munkatársai ismertették új kutatási eredményeiket.

1976-ban rendezte meg az MGYT Gyógyszerkutató Szakosztálya a *IV. Gyógyszerkutató Konferenciát*. Ennek kiemelkedő eseménye volt a „Gyógyszerkutatásért” akkor alapított *Kabay János-émlékérem* átadása. Issekutz Lívia, a szakosztály elnöke elsőként Bognár Rezső akadémikusnak és Clauder Ottó egyetemi tanárnak adta át.

Az *V. Gyógyszerkutató Konferencia* 1982. augusztus 23–25-én zajlott, több mint 400 résztvevővel. Itt már két szekciót kellett alakítani a 77 előadás és 61 poszterbemutató részére. Az előadások kiterjedtek a per os gyógyszerek mikrobiológiai vizsgálatára is, amely az előző években került a nemzetközi tudományos irányzatok előterébe.

1984-ben a *Fédération Internationale Pharmaceutique (FIP)* Budapesten tartotta nemzetközi kongresszusát, reprezentatív körülmények között. Szabó László szakosztályi elnök „Some Aspects of Hungarian Pharmacy” címmel tartott előadást, Gergely Judith felkért referátumát a gyógyszeres májkárosodásokról tartotta. A szakosztály ezen kívül 6 előadással és 46 poszterrel mutatkozott be.

1986-ban ismét Debrecen rendezte a *VI. Gyógyszerkutató Konferenciát*. Újdonság volt, hogy nemcsak a témakörök bővültek, például farmakokinetikával, de jelentős számú külföldi előadó is jelentkezett az USA, Ausztria, Portugália, Finnország egyetemeiről.

1990-ben rendezte Debrecen a *VII. Kutató Konferenciát*, mintegy 450 résztvevővel. Az utóbbi két konferenciát jellemezte, hogy ugrásszerűen megnőtt az elmélet → klinikum → gyár kollaborációt bemutató előadások száma.

Konferenciáink résztvevői természetesen megismerkedtek városunk nevezetességeivel. Nem maradt ki a hortobágyi csárda sem, egy kis virágot helyezve Petőfi Sándor reliefjére, és élvezve Burai primás zenekarának jó kedvre derítő muzsikáját.

A sorozat sajnos ezután megszakadt. Nem a kutatási eredmények csökkentek, nem a szervezők aktivitása hiányzott. Megváltoztak a pénzügyi és strukturális bázisok. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elnöke, Vincze Zoltán professzor minden támogatást megadott Gergely Juditnak, a Kutató Szakosztály elnökének, hogy 1997-ben újból megszervezzék a konferenciát. A kutatók lelkesedése töretlen volt, de sajnos a „pecunia est nervus rerum” már az ókori Rómában ismert igazsága akkor is érvényesült.

Igaz örömeinkre a szakosztály 2005-ben Pécsen nagyszerű *Kutató Szimpóziumot* szervezett. Ez volt a mai konferencia preludiuma, amely remélhetőleg új sorozatot indít el. Az előadások dokumentálják, hogy a kutatás nehéz körülményeket leküzdve is halad, szolgálja a gyógyítást, hiszen *Salus aegroti suprema lex esto*. Ez csak az alap- és alkalmazott kutatás, gyári és klinikai együttműködés összefogásával valósulhat meg. Szeretnénk ezt a szellemiséget a fiatal kutatóknak is átadni. Örülünk, hogy a gyógyszerészet, a természettudományok, a gyógyítás nemes tradíciója folytatódik. Ismét Debrecen ad otthont a *Kutató Konferenciának*. Madách szavaival élve: „Honos szózat hív, térj vissza fiam.”